

hebben een geldschieter nodig nu de banken het laten afweten', zegt directeur Bert Draaijer.

Copyright (c) 2009 Het Financieele Dagblad

Hoofdstuk 9

Welke andere mogelijkheden zijn er als het niet meer gaat met de dollar en de euro?

In het programma 'Goudzoekers' van de VPRO werd op 25 februari 2009 aandacht besteed aan geld. Een Groninger ondernemer met een ambulante vishandel had zijn bank een krediet gevraagd om de zaken te kunnen uitbreiden. Het krediet werd geweigerd. Desgevraagd werd de ondernemer verteld dat er geen krediet werd verleend omdat hij in de 'verkeerde' branche zat. Ook al was zijn ondernemersplan goed, hij kwam niet in aanmerking.

Hij werd wel door zijn bank in contact gebracht met Qredits, een bank die gespecialiseerd is in kleine kredieten tot € 35.000. Deze bank is voortgekomen uit een samenwerking tussen 'de banken' en de overheid, waarbij de overheid garanties verstrekt, waardoor Qredits risicolooz krediet kan verlenen. De vishandelaar kwam bij Qredits wel in aanmerking voor het gevraagde krediet, zij het dan tegen een nogal hoge rente.

De garanties die de overheid geeft voor dergelijke kredieten vormen een potentieel probleem voor het 'staatshuishoudboekje', want als veel van dergelijke kredieten niet zouden kunnen worden terugbetaald, dan moet de overheid het verlies dat door de banken is geleden weer aanzuiveren. Met kleine kredieten tot € 35.000 valt dit nog mee, maar het probleem wordt vele malen groter als de staat ook de leningen van de banken aan ondernemingen in het middelgrote bedrijfsleven zou moeten garanderen. Het spreekt vanzelf dat verliezen die op deze leningen zouden

worden geleden veel harder aankomen en dus een veel groter tekort bij de overheid zouden veroorzaken.

Uiteindelijk zou het tekort weer moeten worden aangezuiverd uit verhoging van de belastinginkomsten of bezuinigingen op de overheidsuitgaven.

Er wordt momenteel als het ware een schaakspel gespeeld tussen de overheid en het bankwezen, over wie bereid is om het risico te nemen dat verbonden is aan het uitlenen van geld in deze crisistijd.

In de vorige hoofdstukken is uitgelegd dat banken koste wat het kost zullen proberen hun voeten droog te houden. Zou de staat dan de reddende engel kunnen zijn? De kans dat de staat die rol zou gaan spelen is gering, bevreemd als men is voor hoogoplopende tekorten.

De liberale hoek vindt het na de reddingsoperatie van de financiële instellingen al mooi genoeg en spoort het kabinet aan om te bezuinigen op de uitgaven aan de zorg. Men denkt dat de 'invisibele hand' of de vrije marktkrachten ervoor zullen zorgen dat de situatie weer ten goede zal keren, ook al zal dat veel pijn en moeite kosten. Vanzelfsprekend geldt dat dan voor alle mensen die werkloos gaan worden en die zoals het er nu naar uitziet zullen worden gedwongen om na korte tijd werk te accepteren dat ver beneden het opleidingsniveau kan liggen. Als het aan hen ligt komt de ingenieur weer terug op de tram als conducteur, evenals in die goede oude tijd van de depressie in de jaren '30 van de vorige eeuw.

Het socialistische kamp acht zich vooralsnog verantwoordelijk voor de grote aantallen werknemers die hun baan dreigen te verliezen en dringen erop aan dat de overheid het bedrijfsleven financieel gaat ondersteunen. Het oplopende tekort moet dan maar tijdelijk voor lief worden genomen en kan weer worden teruggebracht als het opwaarts gaat met de economie. Liberalen en socialistenvrijen elkaar kortzichtigheid en houden vast aan

de eigen uitgangspunten. Hierdoor is de bewegingsvrijheid van het kabinet klein en het gevolg is een steeds grotere impasse.

In 1934 werd door een aantal ondernemers in Zwitserland een bank opgericht die een eigen munt invoerde, de WIR. Deze munt bestaat inmiddels 75 jaar en het door de ondernemers ingevoerde geldsysteem is springlevend. In de 75 jaar van het bestaan ervan heeft het WIR-systeem nooit gefaald. Er zijn geen crisissen geweest. Momenteel is er 1,6 miljard aan WIR in omloop en is er een groeiend aantal bedrijven in de productie, handel en dienstverlening dat WIR accepteert als betaalmiddel.

Hoe werkt het? Het WIR-systeem is een gesloten systeem. WIR is niet omwisselbaar tegen Zwitserse Francs. Het systeem is puur giraal, met andere woorden: er zijn geen WIR-biljetten in omloop. Het heeft geen zin om WIR-tegoeden vast te zetten, want er wordt geen rentevergoeding gegeven op deze tegoeden.

Dit garandeert een snelle omloop van het geld en is daardoor zeer stimulerend voor de economische bedrijvigheid van alle bedrijven die met de WIR werken.

Het systeem is vooral voor en van ondernemers in het midden- en kleinbedrijf, die hierdoor minder afhankelijk zijn geworden van de banken.

Particulieren nemen niet deel aan het WIR-geldsysteem, want lonen worden in Zwitserse Francs uitgekeerd.

De Zwitserse banken zijn vanzelfsprekend niet blij met het WIR-geldsysteem. De WIR is echter wettelijk toegestaan en is kennelijk sterk genoeg geweest om in deze vorm al driekwart eeuw succesvol te overleven.

Het grote voordeel van dit systeem is dat de regionale ondernemingen hiervan profiteren. Bedrijven die zich in WIR laten betalen zullen immers ook hun uitgaven in WIR willen doen. En dat is dus aan andere ondernemingen die in Zwitserland zijn gevestigd.

Mon, 06 Apr 2009 21:25:14 GMT

Some US communities have started printing their own currency in order to ease the economic pain inflicted by low cash flow across the country.

People in low-income American communities have formed networks in order to create, buy and sell local currencies that are partially below the US Dollar in value but strong enough to help them buy goods at their neighborhood stores.

The 1930's Great Depression, the largest economic contraction to hit America in history, prompted the idea of generating new local currencies like 'Ithaca Hours' in New York, 'Plenty' in North Carolina, 'Berk Shares' in Massachusetts and 'Detroit Cheers', amongst 75 other types of local money mushrooming across the States.

Economists say that cash-strapped people have, through tough financial times, come up with their own solutions for ailing economies via injecting local money into their markets in an attempt to put more food in their family basket.

"The world is just now reeling from economic chaos; in Detroit, that's how we always roll," a Detroit Cheers user commented.

US communities and local governments printed a special currency known as the 'Scrip' during the Great Depression to keep trades afloat.

"We're a wiped-out small town in America," USA Today quoted a Plenty user in North Carolina as saying. "This will strengthen the local economy... The nice thing about the Plenty is that it can't leave here."

Americans are allowed to print their own local money provided that it does not look like federal banknotes, nor should it be used as legal tender.

The United States was hit by its second hardest economic recession in 2007, which has so far caused the country to shed more than two million jobs and a budget deficit almost topping two trillion dollars in a matter of less than two years.

Professor dr. Margrit Kennedy heeft het over complementaire valuta. In veel landen over de hele wereld zijn deze complementaire valuta in opkomst.

Margrit Kennedy zegt dat de valuta om twee redenen in omloop worden gebracht:

1: Sectorale valuta, die een bepaald doel hebben. Een voorbeeld hiervan is de Saber in Brazilië. De Saber is in het leven geroepen om het onderwijs in Brazilië te financieren. Het gaat hier in feite om vouchers die worden verstrekt aan jongeren die willen studeren. De vouchers worden gefinancierd op basis van een kleine heffing op het gebruik van mobiele telefoons.

Het gebruik van de Saber verhindert dat de heffing voor een ander doel wordt aangewend dan voor het stimuleren van onderwijs.

2: Regionale valuta, die gericht zijn op het versterken van de economische bedrijvigheid in een bepaalde regio. Een voorbeeld hiervan is de Chiemgauer in Zuid-Duitsland. Euro's zijn 1:1 inwisselbaar tegen Chiemgauervouchers en worden gebruikt door consumenten om producten en diensten te betalen bij aan het systeem aangesloten bedrijven. Ook bedrijven onderling kunnen afrekenen in Chiemgauers. Ze kunnen te allen tijde weer worden ingewisseld tegen euro's onder inhouding van een fee waarmee het systeem draaiende wordt gehouden.

De voordelen van het toepassen van regionale valuta zijn:

- o loskoppeling van het wel en wee van het wereldgeldsysteem;
- o stimulering van de regionale economische bedrijvigheid;
- o de getreëerde toegevoegde waarde komt ten gunste van de regio;
- o een directe relatie tussen producent en consument;
- o minder behoefte aan transport en daardoor minder energieverbruik;
- o stimulering van het midden- en kleinbedrijf, de motor van werkgelegenheid.

Op regionale valuta wordt geen spaarrente vergoed. Hierdoor wordt de omloopsnelheid van het geld verhoogd (geld moet rollen).

Uit het voorgaande blijkt dat overal in Europa en in Amerika complementairevaluta-initiatieven worden genomen.

Door de toepassing van complementaire valuta wordt geld het ruilmiddel zoals het oorspronkelijk is bedoeld. Want met geld geld verdienen werkt niet.

Fractioneel bankieren is niet aan de orde. Het geldscheppingsproces wordt transparant.

Er ontstaat een win-winsituatie voor iedereen en niet alleen voor enkelen. Dit ga ik verder uitleggen in het hoofdstuk over interest en waarde.

Het belangrijkste voordeel van complementaire valuta is dat geld niet langer een centraal gecontroleerd maar een democratisch gegeven wordt. Ondanks deze voordelen treedt de Nederlandse overheid repressief op tegen complementairevalutasystemen. Het is niet toegestaan om opbrengsten te genereren die herleid in euro's hoger zijn dan € 3000. Met name de angst om belastingopbrengsten mis te lopen heeft de Nederlandse overheid deze houding ingegeven. Toch zou met creativiteit en overleg hiervoor een oplossing moeten kunnen worden gevonden. Vooral omdat complementaire valuta de regionale of nationale werkgelegenheid enorm kunnen stimuleren en daarmee een belang aanwezig is voor een dergelijk systeem bij de overheid.

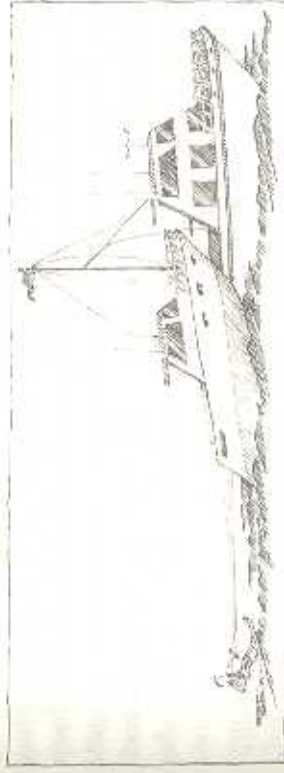
De Irischeque, die in Nederland door de VVV en ANWB wordt uitgegeven, dient in feite hetzelfde doel. Ook hierdoor wordt de regionale economie gestimuleerd door de cheque inwisselbaar te maken bij de aangesloten retail- en horecabedrijven. Het verschil met complementaire valuta is echter dat de ontvanger van de Irischeque deze slechts eenmalig kan besteden en niet als betaalmiddel kan aanwenden.

Hoofdstuk 10

Wat is consumentisme?

"Wanneer is het eindelijk genoeg? Hoeveel huizen kun je hebben, hoeveel privéjets, hoeveel jachten om achtereenaan te waterskiën?"

"Wall Street, Oliver Stone"



Consumentisme is voor meer dan één uitleg vatbaar. In woordenboeken wordt het meestal uitgelegd als de ideologie van belangenbehartigers van consumenten. Een voorbeeld hiervan is de Amerikaan Ralph Nader, die in de laatste decennia van de vorige eeuw naam verwierf door onder meer de rechtszaken die hij aanspande tegen General Motors.

Onder consumentisme wordt ook verstaan het streven van het individu naar het bezit van een grote variëteit aan goederen en